

Planstrategi for Lebesby kommune 2024-2027

Utarbeidet i henhold til § 10-1 i Plan- og bygningsloven

Utkast til offentliggjøring før kommunestyrets behandling 22. oktober 2024

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Erfaringer med gjeldende kommuneplan	4
2.1. Revisjon av samfunnsdelen	4
3. Sektorenes virksomhet og planbehov	5
3.1. Sektor for oppvekst, kultur, bosetting og kvalifisering	5
3.2. Sektor for helse og omsorg	6
3.3. Teknisk sektor	7
3.4. Sentraladministrasjon	8
4. Planstrategi	10

1. Innledning

En kommunal planstrategi skal bidra til bedre planlegging.

Kommunal planstrategi skal bidra til at planbehovet i en kommune blir systematisk vurdert. En planstrategi er et godt verktøy for å vurdere hele kommunens plansystem, planressurser og planbehov samlet. Et viktig prinsipp er at planleggingen skal være behovsstyrt, og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

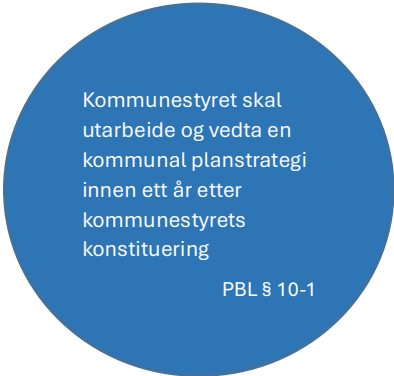
Gjennom planstrategien skal det tas stilling til hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Vurdering av planbehovet skal ta utgangspunkt i utviklingstrekk som påvirker kommunen som samfunn og organisasjon.

Kommunal planstrategi er ment å styrke den politiske styringen av planarbeid. Det er kommunestyret som ifølge pbl § 10-1 skal vedta planstrategien. Ved behandling av planstrategien skal kommunestyret også ta stilling til hvorvidt gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer.

Det er i stor grad opp til den enkelte kommune hvordan planstrategien utformes, men lovteksten sier at den bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

I denne runden er det utarbeidet et eget kunnskapsgrunnlag¹ som blant annet beskriver samfunnsutvikling, føringer for langsiktig arealbruk og miljøutfordringer. Dette dokumentet består derfor av vurdering av behov for revisjon av kommuneplan, sektorenes virksomhet og planbehov, og oversikt over hvilke planer som skal prioriteres i inneværende kommunestyreperiode – selve planstrategien.

Planstrategien er ikke en plan, og det skal ikke defineres mål og strategier i den. Den er heller ikke formelt bindende, og kan når som helst revideres dersom planbehov eller andre forhold endrer seg.

Kommunestyret skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi innen ett år etter kommunestyrets konstituering

PBL § 10-1

¹ Kommuneplanens samfunnsdel – kunnskapsgrunnlag for samfunnsdel og planstrategi

2. Erfaringer med gjeldende kommuneplan

I perioden 2016-2019 gjennomførte Lebesby kommune en omfattende revisjon av hele kommuneplanen – både samfunnsdel og arealdelen, inkludert kystsoneplan.

Samfunnsdelen (kps) ble vedtatt av kommunestyret i oktober 2018, mens arealdelen med kystsoneplan (kpa) ble vedtatt i september 2019. Fire akvakulturområder ble unntatt rettsvirkning, etter innsigelse fra Sametinget. Innsigelsen ble behandlet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, som godkjente planen i 2021.

I forrige kommunestyreperiode ble det bestemt å ikke revidere kommuneplanen, ettersom den var forholdsvis fersk. Fokus ble heller rettet mot å implementere planen med mål og strategier i øvrig planverk og politisk og administrativt arbeid. Det ble blant annet jobbet med å finne en god form på handlingsdelen, og den er nå en integrert del av budsjett- og økonomiplanen.

I evaluering presentert for forrige kommunestyre våren 2023 ble det anbefalt å gjøre en begrenset rullering av kommuneplanen. Selv om samfunnsdelen vurderes som relevant ved at den tar tak i utviklingstrekk og utfordringer som Lebesby kommune fortsatt opplever, gir en rullering det nye kommunestyret anledning til å bli kjent med og ha eierskap til kommuneplanen og de strategiske beslutninger om fremtidig utvikling som planen innebærer.

Når det gjelder arealdelen er det behov for mindre justeringer i bestemmelsene. Videre har det kommet noen forslag om endringer fra innbyggere og næringsliv. Anbefalingen er derfor å også gjøre en forenklet rullering av arealdelen.

Ytterligere plananbefalinger fra kommunestyret var

- Plan for forebyggende tiltak for barn og unge
- Klima, miljø og naturplan
- Trafikksikkerhetsplan

2.1. Revisjon av samfunnsdelen

Denne planstrategien er utarbeidet parallelt med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel. Normalt er det i planstrategien politikerne skal ta stilling til om kommuneplanen skal revideres. For å gjøre prosessen så effektiv som mulig og sørge for å få en ny samfunnsdel på plass tidlig i inneværende kommunestyreperiode, vedtok politikerne å starte opp arbeidet med samfunnsdelen før ny planstrategi var på plass. Dette fulgte opp anbefalinger både fra administrasjonen og forrige kommunestyre. Ny planstrategi planlegges vedtatt i oktober 2024, mens ny samfunnsdel forventes endelig vedtatt i desember 2024.

Figur 2-1 Kommuneplanens samfunnsdel

3. Sektorenes virksomhet og planbehov

Lebesby har de siste årene levert gode regnskapsresultat, og har satt av midler til disposisjonsfond. Kommunens inntekter er høyere enn mange sammenlignbare kommuner, noe som skyldes vesentlige frie inntekter fra blant annet havbruksfondet, eiendomsskatt og konsesjonskraft.

De siste årene har likevel vært preget av innstramminger og usikkerhet knyttet til sentrale rammebetingelser og statlig finansiering av kommunesektoren. Nedgang i folketallet påvirker også kommuneøkonomien. Samtidig øker behovene innenfor deler av vår kjernevirksomhet. Store investeringer de siste årene betyr også at lånegjelda har økt, noe som gjør kommunens økonomiske handlingsrom mer sårbart.

Lebesby kommune har i samfunnsdelen formulert følgende overordnede målsettinger for økonomistyringen:

- Netto driftsresultat bør over tid ligge på 2 % av kommunens brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfondet bør over tid tilsvare minimum 15 % av brutto driftsinntekter
- Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 100 % av brutto driftsinntekter

Kommunen er organisert etter tradisjonell etatsmodell. Organiseringen er tilpasset oppgaveløsningen, og det gjøres mindre justeringer fortløpende etter behov.

Kommunen driver mange tjenester til innbyggerne, i alle livets faser. Alt fra komplekse tjenester til enkle oppgaver. Kommunen har ikke gjennomført brukerundersøkelser i løpet av de siste årene. Klager på vedtak som fattes er svært få.

Nedenfor redegjøres det for sektorenes virksomhet, utfordringer, planstatus og –behov.

3.1. Sektor for oppvekst, kultur, bosetting og kvalifisering

Lebesby kommune har en skole- og barnehagestruktur som består av grunnskole, oppvekstsenter og barnehage. Tall fra GSI viser at det siden 2015 har vært en nedgang i elevtallet i kommunen fra totalt ca. 158 elever til 98 elever høsten 2023. Barnehagene har i samme periode hatt liten variasjon i barnetall. Det er kun egenandel for kost, opphold er gratis. Det pågår bygging av ny barnehage i Kjøllefjord, og nytt oppvekstsenter i Lebesby er under planlegging. I 2023 ble nytt skolebygg tatt i bruk i Kjøllefjord. Det er iverksatt ulike tiltak for å styrke arbeidet med rekruttering av pedagoger til skole og barnehage. Dette kommer i tillegg til gode vilkår for etter- og videreutdanning, veiledningsordning for nyutdannede pedagoger samt ulike lokale lønnstillegg.

I Lebesby kommune skal alle barn og unge ha et godt og trygt oppvekstmiljø. Vi har i samarbeid med frivillige etablert varierte møteplasser og gratis aktivitetstilbud for barn og unge. Satsingen på et inkluderende oppvekstmiljø og et helhetlig 13-årig grunnskoleløp videreføres. Tverrfaglig samarbeid gjennom «Laget rundt barnet» skal intensiveres. Folkehelse er et viktig satsingsområde der kulturavdelingen i samarbeid med helse samt frivillige har tilbud for voksne i ulike livsfaser. Dette er alt fra faste pensjonisttreff på biblioteket, kino, offentlig bad, felles måltid, gratis konsert m.m. I samarbeid med Finnmark Friluftsråd, Nordkyn turlag og frivillige er det etablert tiltak som friluftsskolen for barn og unge, merkede turstier, og perleturer som bidrar til å fremme fysisk aktivitet. I tillegg har kommunen gratis leie av idrettsbygg for lag og foreninger som har gratis aktiviteter for barn og unge.

Utfordringer

- Skoler og barnehager opplever store utfordringer knyttet til rekruttering av lærere og barnehagelærere. På grunn av dette har man en stor andel pedagoger i skole og barnehage i midlertidige stillinger fordi de ikke oppfyller nasjonale vilkår for fast tilsetting.
- Skolehelsetjenesten bør styrkes ytterligere da kommunen mangler kommunepsykolog og at stilling i PP-tjenesten i lange perioder har vært ubesatt. Mange barn og unge har behov for oppfølging i forhold til egen psykisk helse.
- Mangel på barne-/familiekoordinator gjør at barn og unge med behov for individuell plan (IP) ikke får en helhetlig og koordinert tjeneste som ligger utenfor skole og barnehagens tjenesteområder. Barn/unge og deres familier får heller ikke nødvendig oppfølging, råd- og veiledning på områder som må løses av andre enn skole og barnehage.
- Lokalene til ungdomskubbene i Lebesby og i Kjøllefjord bør renoveres og oppgraderes, er ikke universelt utformet og dermed ikke tilgjengelig for alle.
- Kulturskoletilbudet bør evalueres da det ikke er nok ressurser til å gi tilbud innenfor flere kunstuttrykk. Det er også for liten kapasitet til individuelt tilbud på instrument. Kulturskoletilbudet blir for snevert og er ikke et tilbud for en bredere målgruppe.
- Bosetting av flyktninger og tilbud om norskopplæring for disse og andre med rett og /eller plikt til dette, er en stor utfordring fordi det er vanskelig å rekruttere til lærerstilling.
- Ny opplæringslov gjør det nødvendig å oppdatere både lokale planer, forskrifter og retningslinjer. Dette en utfordring når sektoradministrasjonen består av sektorleder.

Planstatus og -behov

- Plan for kommunens arbeid for å forebygge at barn og unge blir utsatt for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer, jfr. barnevernloven §15-1 annet ledd
- Strategi for rekruttering og kompetanseheving (sektortilpasset). Det bør utarbeides en felles kompetanse- og rekrutteringsplan for kommunen.
- Rullering av kvalitetssystem for barnehage og skole, vedtatt 11.4.2019 sak. PS 11/19
- Rullere Plan for idrett og fysisk aktivitet 2023-2026
- Kulturskoleplan
- Plan for kultur, frivillighet og inkludering
- Kulturminneplan, oversikt over kulturminner i Lebesby kommune

3.2. Sektor for helse og omsorg

Kommunens pleie- og omsorgstilbud består av Kjøllefjord sykehjem og avdelinger for hjemmebasert omsorg i Kjøllefjord og på stedet Lebesby, samt barnebolig, avlastningsbolig for barn, BPA ordning og ett botiltak. Nytt omsorgssenter i Kjøllefjord med omsorgsboliger og dag-/aktivitetssenter åpnet i 2016.

Helserettede tjenester består av Nordkyn legetjeneste, fysioterapeuter, ergoterapeut, helsesykepleier, rus og psykiatritjeneste, psykolog (for tiden vakant), NAV-sosial og ett botiltak.

Barnevernstjenesten ble organisert som Midt-Finnmark barneverntjeneste 01.08.23, med samarbeidskommunene Gamvik, Porsanger og Nordkapp hvor Porsanger er vertskommune.

Utfordringer

Sektoren har, som andre sektorer, utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde kvalifisert personell. Kompetansesituasjonen – status og behov - i sektoren er beskrevet i *Kompetanseplan for helse og omsorg i Lebesby kommune 2021 – 2031*.

Helsesenteret som rommer sykehjemmet, har bygningstekniske utfordringer utfra pasientgruppen med alvorlig demenssykdom. De senere år og framskrivning tilsier at vi får flere i denne kategorien, og for å kunne jobbe godt og faglig riktig er det stort behov for en tilstrekkelig skjermet avdeling for å sikre denne pasientgruppen. Slik bygningen fremstår i dag, er det ikke mulig med en slik ombygging.

Morgendagens omsorgstjenester skal legge til rette for at brukerne i større grad blir en ressurs i eget liv og sektoren har derfor fokus på bruken av velferdsteknologi og hverdagsmestring. Velferdsteknologi er satt i drift og hverdagsmestring som arbeidsmetode er startet. Dette for å styrke dagens oppgaveløsning og for å imøtekomme fremtidige omsorgsutfordringer bl.a. som følge av den demografiske utviklingen, samt nasjonale føringer.

Planstatus og -behov

• Kommunedelplan helse- og omsorg	Oppstart planlegges
• Pleie- og omsorgsplan 2017 – 2021	Utgår
• Rus- og psykiatriplan 2017 – 2021	Utgår
• Smittevernplan 2022 - 2026	
• Kompetanseplan 2021 - 2031	
• Plan mot vold i nære relasjoner 2019 -2023	Rulleres 2024/2025
• Plan for rehabilitering og habilitering 2021 - 2024	

3.3. Teknisk sektor

Teknisk etat forvalter kommunens bolig- og bygningsmasser, samt kommunaltekniske anlegg som vei, vann og avløp. Andre ansvarsområder er ras- og skredsikring, oljevern og brannvesen. I sistnevnte ligger også feiing og kontroll av fyringsanlegg. Landbrukskonsulent er også plassert under Teknisk. Renovasjon ligger under Teknisk etat, men driftes av det interkommunale selskapet Finnmark Miljøtjeneste AS. Teknisk etat er saksbehandler innenfor en rekke områder med hovedvekt på plan- og bygningsloven og forurensningsloven. Kart og oppmåling er en annen av etatens hovedoppgaver.

Utfordringer

Lebesby kommune har per juli 2024 45 reguleringsplaner i sitt register. Mange av disse er gamle planer basert på gammelt lovverk. Kommunen har en stor utfordring knyttet til gjennomgang og fornyelse av eldre reguleringsplaner. Det kan i noen tilfeller være vanskelig å saksbehandle etter de gamle planene. Reguleringsplanarbeid er svært ressurskrevende, så i mange tilfeller må man basere seg på at det søkes dispensasjoner ved tiltak i områder med gamle planer. Hvis det er behov for større endringer i et område med gamle reguleringsplaner, bør det utarbeides ny plan.

Det stilles plankrav til flere nye byggeområder i kpa. Med begrensede planressurser til rådighet må det vurderes hvilke planer – gamle og nye - som skal prioriteres.

Kommuneplanens arealdel bør rulleres snarest fordi den har svakheter og uklarheter som vanskeliggjør saksbehandling, spesielt på grunn av manglende bestemmelser for etablerte tiltak i LNFR.

127 fritidsboliger, 53 boligenheter og 38 næringsenheter (utenom dem som er i tråd med LNFR) i kommunen ligger i LNFR uten bestemmelser eller retningslinjer. Det betyr at disse enhetene kun kan vedlikeholdes. Endring krever dispensasjon fra kommuneplan, og svært mange av enhetene ligger i tettstedene eller i umiddelbar nærhet.

Planstatus og -behov

• Kommuneplanens arealdel 2019-2035	Plan vedtatt 2019, bør rulleres snarest
• Trafikksikkerhetsplan 2019-2029	Revidert i 2018, bør rulleres
• Hovedplan for vann og avløp	Vurderes utarbeidet
• Reguleringsplaner generelt	Se redegjørelse over
• Energi og klimaplan 2010-2030	Klima- og miljøplan planlegges
• Miljøplan 2007-2010	
• Sikkerhets- og beredskapsplan for vannforsyningen 2004	Revidert 15.01.2024
• Plan for brannberedskap (brannordning) 2020	Er under revisjon
• Plan for forebyggende brannvern	Oppdateres årlig
• Beredskapsplan mot akutt forurensning	Skal utarbeides
• Det bør lages en ny detaljreguleringsplan for havneområdene i Kjøllefjord. Store deler av Kjøllefjord dekkes av plan fra 1948.	

3.4. Sentraladministrasjon

Sektoren består av servicekontor, personal, økonomi, ikt, næring, plan og rådmann. Servicekontoret ivaretar oppgaver knyttet til førstelinjetjenesten for publikum, samt sentrale merkantile politiske og administrative oppgaver.

Sektoren har også det overordnede ansvaret for beredskapsplanlegging. I forrige planstrategi-periode ble atomberedskapsplanen revidert. Plan for kriseledelse rulleres årlig. Helhetlig ROS utarbeides hvert fjerde år, med bred medvirkning både innad i kommunevirksomheten og med eksterne aktører. Sektorene jobber også med beredskapsplanlegging innenfor sine ansvarsområder.

Høsten 2024 er det rekruttert en arealplanlegger som har som hovedoppgave å følge opp vindkraftsaker. Denne stillingen finansieres gjennom bidrag fra vindkraftaktørene.

Utfordringer

- Behov for felles rekrutterings- og kompetanseplan. Kartlegging av stillinger, kompetanse, kontinuitetsplanlegging mht. avganger, rekruttering av personell (som nevnt under sektor for oppvekst)

Planstatus og -behov

- Kommuneplanens samfunnsdel
Kps revideres i 2024. Høring høsten 2024. Antatt endelig vedtak i kommunestyret i desember.

- Kommuneplanens arealdel

Forenklet rullering (som kommentert under avsnitt for Teknisk sektor)

- Plan for naturmangfold

Kommunen har fått tilskudd fra Miljødirektoratet til utarbeidelse av plan for naturmangfold, med en forventning om oppstart innen november 2024 og endelig vedtak innen april 2026. Av effektivitetshensyn lages en egen plan for naturmangfold, og en egen for klima og miljø (ref. kommunestyrets innspill om en klima-, miljø- og naturplan, og senere vedtak i sak 53/24 om en egen naturmangfoldplan)

- Områderegulering av vindkraftprosjekter

Sju vindkraftprosjekter har fått klarsignal fra NVE og kommunestyret om videre behandling av hhv. melding om vindkraftprosjekt og planprogram for områderegulering. I tråd med nytt regelverk for behandling av vindkraftsaker (pbl § 12-2, andre ledd) har kommunen overlatt ansvaret for utarbeidning av områderegulering til vindkraftaktørene. Kommunen har likevel noen oppgaver som ikke kan delegeres, herunder konsultasjoner med samiske interesser og høring og offentlig ettersyn av planforslag. Områdereguleringene er ikke ført opp i planstrategien i neste kapittel, men utgjør altså en del av den totale plansaksmengden i kommunen.

4. Planstrategi

Oversikt over planer som skal prioriteres i inneværende kommunestyreperiode. Planstrategien inkluderer ikke faglige planer innenfor sektorene, temaplaner eller beredskapsplaner. Slike planer er omtalt i kapittel 3.

Plantype og navn	Ansvar	2024		2025		2026		2027	
		Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst
Kommuneplan									
Samfunnsdel	Plan		■						
Arealdel	Plan/ Teknisk			▨			■		
Handlingsdel	Plan	Rulleres i tilknytning til økonomiplanen hver høst							
Øvrige planer									
Kommunedelplan for helse og omsorg	Helse			▨				■	
Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker hos barn og unge	Helse Oppvekst Kultur			▨		■			
Klima- og miljøplan	Plan			▨			■		
Plan for naturmangfold	Plan		▨			■			

▨ Oppstart
 ■ Ferdigstillelse